

Workshop

Data-ondersteund werken voor medewerkers en cliënten

Ruud.de.Nooij@academyhetdorp.nl

Michelle.van.Mierlo@academyhetdorp.nl

We starten met een korte video

LINK:

[Het belang van samenwerken met cliënten en medewerkers \(video\) - Leren Werken met Data](#)

Begrippen

Data

Digitale gegevens die **doorlopend**, al dan niet automatisch, worden **verzameld via verschillende technologieën**. Deze gegevens bevatten informatie over cliënten en over zorg- en ondersteuningsprocessen.

Data-ondersteund werken

Het **systematisch gebruik van data** om de kwaliteit en efficiëntie van zorg en ondersteuning voor mensen met een beperking, zorgprofessionals en de organisatie als geheel te verbeteren. Het gaat om inzichten uit data-analyse op basis waarvan beslissingen genomen kunnen worden.

Verschillende perspectieven op data

Cliënt

Hoe kan ik **zelfstandiger** leven met behulp van data?

Wat gebeurt er met mijn data?

De cliënt is vaak **dataleverancier**, of de data gaat **over** de cliënt:

- Sensoren
- Zorgoproepsysteem
- Indirect via Persoonsgegevens in Cliëntendossier

Zorgverlener

Hoe kan ik de cliënt **betere zorg** geven met behulp van data?

Hoe gaat het met de cliënt?

De zorgverlener **levert** ook data.

- Data-invoer
 - Datakwaliteit
- Roosterdata
- Ziekteverzuim
- Persoonsgegevens in Cliëntendossier

Manager

Hoe kan ik zorgen voor **minder werkdruk** voor zorgverleners?

Welke data kan ik gebruiken als **stuurinformatie**?

- Kan beslissingen nemen op basis van data.
- Datakwaliteit is belangrijk!
 - Toegang tot data

Onderzoek over datagebruik onder VGN leden

94% gebruiken data systematisch voor **management stuurinformatie**

15% gebruiken data systematisch voor **verbetering van de zorg voor cliënten**

Ervaren voordelen van datagebruik

- Betere en efficiëntere sturing en besluitvorming
- Inzicht in ontwikkelingen
- Betrouwbaarheid
- Verbeteren en automatiseren van processen en administratieve lasten

Ervaren belemmeringen van datagebruik

- Ontbrekende of onduidelijke visie/koers
- Barrières rondom de data zelf
- Barrières rondom betrekken van de zorg
- Onvoldoende capaciteit

Wat moet er gebeuren?

- Samenwerken aan visie op zorg mét data-ondersteund werken
- Clientvraagstukken als speerpunt
- Organiseren capaciteit datateams
- Samenwerking met zorgmedewerkers en cliënten
- Werken aan goede data

Rapport:

https://www.lerenwerkenmetdata.nl/assets/uploads/2025_Poel-LWD-Dataondersteund-werken-GHZ.pdf

Thema's voor data-ondersteund werken

- Sessies bij 16 organisaties
- Totaal 243 deelnemers

1. Hoe gaat het met de cliënt?
2. Zelfredzaamheid en eigen regie
3. Geleverde zorg, passende zorg en kwaliteit van zorg
4. Organisatie – zorgverlener – clientgroep

<https://www.lerenwerkenmetdata.nl/onderwerpen/onderzoek-onder-zorgprofessionals-vier-infographics>

Thema's voor data-ondersteund werken

- Sessies bij 16 organisaties
- Totaal 243 deelnemers

1. Hoe gaat het met de cliënt?

2. Zelfredzaamheid en eigen regie

3. Geleverde zorg, passende zorg en kwaliteit van zorg

4. Organisatie – zorgverlener – clientgroep

<https://www.lerenwerkenmetdata.nl/onderwerpen/onderzoek-onder-zorgprofessionals-vier-infographics>

Stemming en veiligheid

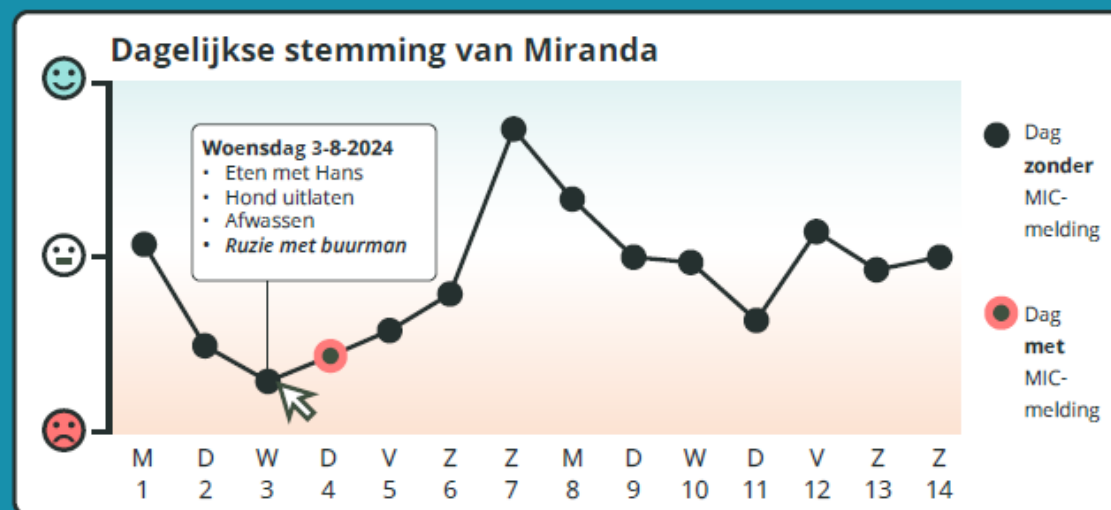
Zorgverleners willen weten:

- Op **welke momenten** de cliënt spanning en onrust ervaart.
- **In welke mate** er spanning en onrust is op die momenten.
- **Hoe lang** deze periodes duren.
- **Wanneer** onrust en/of spanning bij de cliënt leidt tot een **melding incident cliënt (MIC)-melding**.

Ze willen hiermee **patronen** herkennen tussen **momenten van spanning** en **gebeurtenissen** om zo de oorzaak van de onrust te verklaren.

"Ik wil graag een overzicht van factoren die inzicht geven in een veranderde stemming bij de cliënt om zo vroeg te kunnen anticiperen op bijvoorbeeld incidenten."

- Zorgverlener

Voorbeeld datavisualisatie

Netwerk

Zorgverleners willen weten:

- **Welke personen** er in het netwerk van de cliënt zitten.
- Wat de **relatie** is tussen deze personen en de cliënt.
- **Hoe vaak** de cliënt hier contact mee heeft.

Gegevens over het netwerk zijn op dit moment **onvolledig** en vaak niet **up-to-date**.

Overzicht zou helpen bij het gericht **inschakelen** van het netwerk bij **ondersteuning**.

"Ik zou graag een beter beeld hebben van hoeveel actieve contacten een cliënt heeft. Op die manier kunnen we erachter komen welke cliënten weinig sociale contacten hebben en daar actie op ondernemen. Ook denk ik dat er veel kansen zijn voor dit netwerk om te helpen bij de zorg voor de cliënt."

- Zorgverlener

Netwerk van Miranda

Miranda

Vriend
Hans

Vader
John

Zus
Esther

Dagelijks contact

Wekelijks contact

Maandelijks contact

Jaarlijks contact

Tel: 06 1234567
email: john@mail.nl
Adres: Stad, Straatnaam 1
Wettelijk vertegenwoordiger

■ Familie

■ Vrienden

Voorbeeld datavisualisatie

Voortgang van behalen doel voor cliënt Jan: **Zelfstandig naar de supermarkt gaan**

Relevante tekstfragmenten uit dagrapportages opgehaald met AI:

Dagrapportage 4-2-2025

"Vandaag heeft Jan een **oefenmoment** gehad in het zelfstandig boodschappen doen."

"Hij wist goed **welke producten** hij **nodig** had en durfde een medewerker om **hulp te vragen** toen hij iets niet kon vinden."

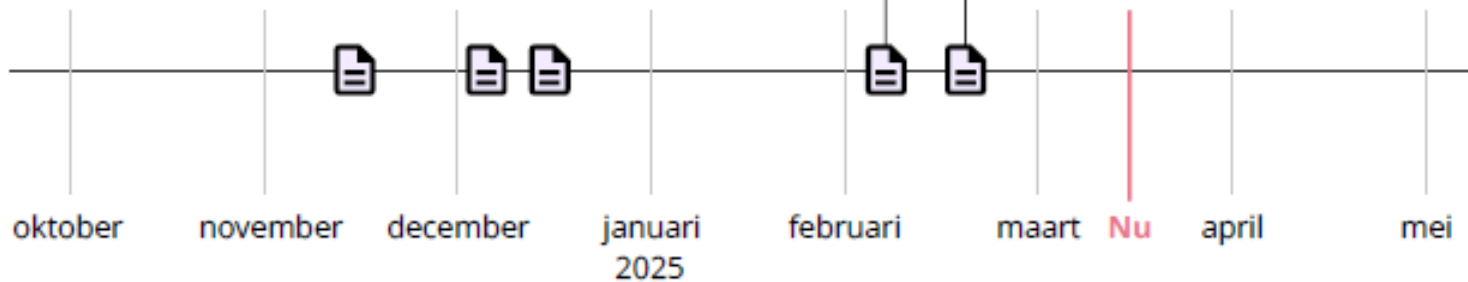
"Na afloop gaf hij aan dat hij het **fijn** vond dat er iemand mee was, maar dat hij het de volgende keer **zelf wilde proberen**."

Dagrapportage 19-2-2025

"Vandaag heeft Jan een **moole stap** gezet in zijn zelfredzaamheid."

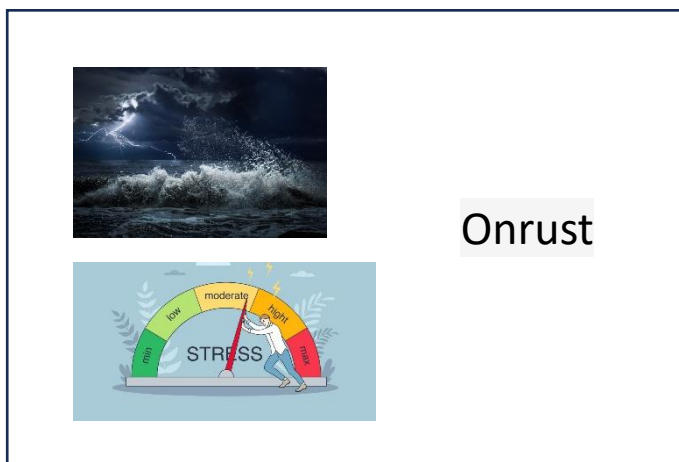
"**Binnen 30 minuten** was hij terug op de woning met de **juiste boodschappen**."

"Tijdens de reflectie vertelde Jan dat hij **trots op zichzelf was**, maar het nog lastig vond om rustig de prijzen te vergelijken."

Werkvorm “Welk inzicht helpt jou?”

- We maken groepen van 5 á 6 personen
- Ga samen met jouw groep zitten.
- Welk data-inzichten gaan de organisatie helpen gezien vanuit jouw rol en expertise?
- Gebruik de infographics en thema kaartjes

Onrust

Medewerker

Inzicht: Stemming cliënt

Data nodig: Rapportages
cliëntendossier

Handelen: Gaat niet goed met
cliënt → Ter ondersteuning
gesprek met de cliënt

Download Wat-voor-wie-methodiek

Voor-Wat-Voor-Wie: een systematisch methodiek

Bepaal belangrijke thema's en
vraagstukken in data-
ondersteund werken

Voor-Wat-Voor-Wie is een methodiek waarmee je in kort tijdsbestek - op een systematische en praktische manier - richting geeft aan data-ondersteund werken. Hierdoor werk je vanaf de start aan de juiste vraagstukken en leg je een stevige basis voor succes.
Met *Voor-Wat-Voor-Wie* creëer je binnen je organisatie een gezamenlijk beeld over:

1. **wat data is;**
2. **welke data beschikbaar** is binnen de organisatie;
3. **waar deze data al voor wordt gebruikt;**
4. **voor wie de data wordt ingezet;**
5. **welke meerwaarde op dit moment wordt ervaren;**
6. **welke data nog niet of onvoldoende wordt benut** en
7. **wat datavolwassenheid inhoudt** en waar de organisatie op dit moment staat.

Daarnaast maak je samen concreet:

- **welke ideeën er zijn** om met data te werken;
- **met welk doel** data wordt ingezet (gericht op bijvoorbeeld doelgroep of zorgthema);
- **voor welk doel** data ingezet zou moeten worden;
- **welke specifieke vragen** de organisatie heeft op het gebied van data-ondersteund werken en
- **welke stappen** kunnen worden gezet om hiermee aan de slag te gaan.

Meer informatie en download draaiboek voor werksessie:
<https://www.lerenwerkenmetdata.nl/onderwerpen/voor-wat-voor-wie-een-systematisch-methodiek>

Lerenwerkenmetdata.nl

'Wij konden goed toetsen of de antwoorden van de AI-assistent zinnig waren'

Interview met zorgverleners
Annet en Vanessa

'Werken met data omvat veel, je kunt niet alles snappen'

Interview met Peter Verheul,
persoonlijk begeleider bij
Gemiva.

Wat vinden zorgmedewerkers van 'data in de gehandicaptenzorg'?

Over het algemeen zijn
zorgmedewerkers positief!

'Bij data gaat het niet om nummers, maar om mensen'

Interview met Marco Dekker,
business intelligence consultant
bij Gemiva.

Het belang van samenwerken met cliënten en medewerkers

Hoe kijken medewerkers en
cliënten naar data?

'Data is hier echt van belang, om te weten hoe het met bewoners gaat'

Interview met Daniëlle de
Langen, begeleider
gehandicaptenzorg bij Ipse de

Thema's voor data-ondersteund werken | vier infographics

Leren Werken met Data in de gehandicaptenzorg vroeg aan 243 deelnemers uit 16 organisaties: "Welk data-inzicht helpt jou?". Om de resultaten te delen, zijn vier infographics opgesteld, elk met een eigen hoofdthema en invalshoek.

1. Hoe gaat het met de cliënt?

Data wordt in de zorg vaak ingezet voor managementdoeleinden, terwijl zorgmedewerkers zelf hier niet of nauwelijks van profiteren. En dat is jammer, want data kan juist een waardevolle ondersteuning bieden aan zorgverleners in de gehandicaptenzorg. Een van de inzichten die uit dit onderzoek naar voren zijn voortgekomen, is dat zorgverleners graag in één overzicht willen kunnen zien hoe het met hun cliënt gaat. Dit geeft hen snel de informatie die ze nodig hebben om gericht en efficiënter te werken.

[Download de infographic](#)

2. Zelfredzaamheid en eigen regie

Zorgverleners, zoals begeleiders, gedragswetenschappers en (para)medici, hechten veel waarde aan het vergroten van zelfredzaamheid en eigen regie van cliënten, maar data wordt nog niet optimaal benut om hieraan bij te dragen. Vaak is niet bekend welke data beschikbaar is of passend is voor dit doel. Bovendien wordt beschikbare data niet altijd helder gepresenteerd, waardoor zorgverleners en cliënten er lastig mee kunnen werken. Ook ontbreekt begrijpelijke data waarmee zorgverleners met cliënten over hun zorgproces kunnen praten.

[Download de infographic](#)

Het programma Leren Werken met Data in de gehandicaptenzorg wordt uitgevoerd door [Academy Het Dorp](#) en [Academische Werkplaats ZoTeG](#) (ZorgTechnologie in de Gehandicaptenzorg), met financiering van het Ministerie van VWS en is onderdeel van de Toekomstagenda 'Zorg en ondersteuning voor mensen met een beperking' (2023 t/m 2026).

Over 'data' in de Toekomstagenda: *"We willen dat de gehandicaptensector meer inzicht krijgt in de effecten van het gebruik van data op de kwaliteit van de zorg en ondersteuning, zodat zorgaanbieders bewuster kunnen kiezen voor de wijze waarop zij data gebruiken om de zorg te optimaliseren".*

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Meld je aan voor
de nieuwsbrief en blijf
op de hoogte!

[Volg ons op LinkedIn](#)

[Volg ons op YouTube](#)

